

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Evangelistarivm M. Maruli Spalaten. opus vere
euangelicum, sub fidei, spei & charitatis titulis in septem
libros partitum**

Marulić, Marko

Coloniæ, 1532

VD16 M 1298

de vigilia. cap. 6.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35578

Luc. 12 tur, verum etiam indies grauius futurum sibi supplicium comparat in inferno. Ille enim seruus (vt in euangelio legitur) qui cognouit voluntatem domini sui, & non se præparauit, & non fecit secundum voluntatem eius, plagis vapulabit multis. Ne igitur æterni ignis magis omnibus expauescendo tormento obnoxij simus post præteriti delicti pœnitentiam, ad iustitiæ capessenda opera accingamur, auxilium a domino implorantes, vt ea quæ nos facere iussit, ipso adiuuante faciamus, & quæ fieri vetuit vitemus. Ita Christianæ hereditatis, quæ omnem nostræ æstimationis computationem superat, consortes esse merebimur, cum ipse **Mat. 12** Christus dicat: Quicumq; fecerit volūtatem patris mei qui in cælis est, ipse meus frater, soror, & mater est, quæ si diceret: Is mihi in cælesti regno erit coniunctissimus, atq; arcta in primis cognatione copulatus, q; hic in exequendis dei mādatis mihi proxime effici studuerit, vt sit particeps Christi gloriæ, qui Christi prius extiterit obedientiæ comes. Cæterum quoniam vndiq; insidiæ, vndique laquei nos circumdent, magnopere nobis vigilandum erit, ne in illis incidamus. Non incongrue igitur post mandatorum tractationem de vigilia differemus.

De vigilia. Caput. VI.

Vitæ mortalium tempus quam breuissimum est, ipsi senes parum se vixisse conqueruntur. Sed cū vita vigilia sit, nonne etiam tanto minus viuit aliquis, quanto plus quieti ac somno indulget? Nolo tamen vt extendendæ in longius spatium vitæ gratia, vigiliæ obseruatio te delectet, sed ea duntaxat de causa vt & a vitijs facilius abstineas, & virtutibus proficias magis. Vigilando autem vtrumq; effici posse facile nobis persuadebimus, si noui veterisq; instrumenti fidelia testimonia audire voluerimus. Clamat in euangelio dominus: Vigilate & orate ne intretis in tentationem. Periculum ergo imminet illis, qui ultra naturæ necessitatem dormiunt, ne carnis diabolice tenta-

tionibus superari delinquant. Nam & si spiritus promptus est ut obediat deo, caro tamen infirma & ad vitium prona, nisi vigilię freno teneatur, facile corruet. Cuius quidem periculi minime ignarus apostolus Petrus, nostrę salutı prospiciens, ait: Sobrię estote & vigilate, quia aduersarius vester diabolus tanquam leo rugiēs circuit, quęrens quem deuoret, cui resistite fortes in fide. Vigilantia primo opus est, ne imparati opprimamur; deinde fide, ut resistamus & vincamus. Quod si sapientius vincere contigerit, etiam virtute proficere continget. Superatis enim nequitię suggestionibus, restat ut ad bonorum operationem conuertamur. Ad hęc autem perficienda non sufficit nostra fragilitas. Nisi enim dominus ædificauerit domum, inuanum laborant qui ædificant eam. Ope igitur indigemus diuina, quę precibus ipetratur, dicente domino, Petite & dabitur vobis. Precationibus vero offerendis nullum tempus magis idoneum esse horis nocturnis, nullum accommodatius esse creditur. Atq; ideo propheta hortatur nos, dicens, In noctibus extollite manus vestras in sancta, & benedicite dominum. Nox itaq; meditationum mater est, dies actionum, has inter se vices partisse videntur, quando quidem saluator quoq; noster ut huiusce rei nobis documento esset, per diem docuisse in templo, noctu autem in monte Oliueti exiens orasse perhibetur. Noctu ergo surgentes meditando atque orando quęramus cum sanctis mulieribus virtutum aromata ut illis vngamus Iesum. Si cum sanctimonię odore ad se venientes conspexerit, qua pietate est, iucunde gratanterque suscipiet, & in nobis implebitur dictum illud, Beati sunt serui illi, quos cum venerit dominus, inuenierit vigilantes. Pręterea quemadmodum ætas vitę nostrę breuis est, ita & incerta. Plurimos frustratur speratę senectutis expectatio. Denique quis est qui vnum diem, immo vnam horam a mortis periculo alienam possit sibi promittere? Quam multos dum sanę ambulant, dum fabulantur, dum rident, vel casus exterior, vel morbus interior repente deiecit & extinguit.

1. Petr. 5.

Psal. 126.

Psal. 133.

Mar. 13

In eo itaq; nostræ salutis consulitur, quod saluator ait, Videte, vigilate & orate, nescitis enim quando tempus sit. Sicut homo qui peregre profectus reliquit domum suam, & dedit seruis suis potestatem cuiusq; opis, & ianitori præcepit ut vigilet. Vigilare ergo, nescitis enim quando dominus domus veniat, sero, an media nocte, an gallicantu, an mane, ne cum venerit repente, inueniat vos dormientes. Ac ne solis discipulis id præceptum quis diceret, quod vobis dico, inquit, omnibus dico vigilate. Dominus domus huius, id est, corporis humani est Christus, serui sunt quinque sensus, ianitor anima; hæc si bene vigilauerit, sensus ipsi ad bene operandum recte disponentur. Isto autem modo expectatus dominus cum venerit, neque in seruis, neque in ianitore quod condemnet inueniet. Tametsi dominus noster in fine seculorum venturus sit, ut simul omnes iudicet, cuiusque tamen merita in exitu vitæ discutit, & singulorum facta diiudicat. Qualis ergo quisque nunc decesserit, talis etiam in illo ultimo iudicio cum corpore apparebit. Vigilare itaque iubemur, ne mors imparatos occupet. Et quoniam nescimus diem neque horam, semper est vigilandum. Semper autem vigilat, qui semper a malo abhorret: & bonum, ut deo placeat, agere pro viribus non cessat. Fieri quidem nequit, quin partem aliquam temporis quieti cedamus, cum nostræ conditionis imbecillitas, ut cibo, ira somno quoque indigeat. Sed audeo dicere, quod somnus quoque iusti vigilia sit. Nam ubi diurna opera pie religio seque peregit, & ante somnum quæ deo grata sunt cogitavit, etiam post somnum quæ cogitauerat perficere maturat. Ideoque citius expergiscitur & exurgit, ut quanto minus dormierit, tanto plus apud deum meriti bene operando sibi comparet. Igitur non plures horas dormitioni impartit, quam naturæ necessitas postulat, ut totum quod superest, semper in dei laudem, aut orando, aut aliquid aliud agendo expendat. Si quod momentum otio transierit, illud sibi deperisse arbitratur. Porro satis erit, sex horas ad mediam noctem

Item somno dare, a media vero nocte Romano ritu
 initium diei capere, nisi aliqua corporis imbecillitas lo-
 giorum sibi quietem exegerit. Iste autem a media no-
 cte ad sacrificia laudis deo offerenda exurgendi mos
 omnibus monachorum collegiis iam inoleuit, & quod
 ecclesiae instituto probatum apparet, id sequi, id curare
 atque amplecti saluberrimum esse sentimus. Sic olim
 sanctissimi viri praedicaucrunt, sic docuerunt, sic suo ex-
 emplo facitandum ostenderunt. Dauid ipse, quem de-
 us pra omnibus Iudaeae regibus dilexit, Memor fui (in-
 quit) de nocte nominis tui domine, & custodiui legem Psal. 118
 tuam. Et iterum, Media nocte surgebam ad confitendu
 tibi. Isaias qui cuncta quae euangelistae narrant, multo
 antequam euenirent praedixit, ipse amore in deum accensus,
 ait, Anima mea desiderauit te in nocte, sed & spiritu Isaia. 25.
 meo in praecordiis meis de mane vigilabo ad te. Iere-
 mias quoque ante sanctificatus quam natus, futuram
HIEROSOLYMAE euersionem lugens, & pre-
 cibus misericordiam implorandam suadens, nullas ef-
 ficaciores fore credidit, quam quae nocturno tempore
 factae fuissent. Ideo consurge (inquit) lauda in nocte, Thren. 2.
 in principio vigiliarum effunde sicut aquam cor tuum
 ante conspectum domini. Et in euangelio legimus Luca. 2.
 pastoribus vigiliis noctis agentibus angelo adueni-
 ente saluatoris natiuitatem fuisse nunciatam. Cuius
 memoriam ecclesia quoque a media nocte (tunc enim
 de virgine editus creditur) celebrare consuevit. Tunc
 etiam cum in templum puer **I E S V S** est illatus,
A N N A P H A N Y E L I S filia redemptorem I- Ibidem
 srael agnouit sanctarum vigiliarum merito, quia non
 discedebat de templo, vt euangelista ait, ieiunijs,
 & obsecrationibus seruiens nocte ac die. Paulus apo-
 stolus cum **S Y L A** discipulo in carcere positi, media Act. 15.
 nocte deo laudes decantant, & carceris fundamenta
 quassantur, ostia referantur, vincula soluuntur, & ipsi
 non refragante, sed rogante magistratu liberi dimit-
 tuntur, in tantum profuit nocte intempesta ad hymnos
 deo reddendos exurrexisse. Hos amulando tu qui san-

G

pro. 4.

stus es, ama vigilias, vt sanctior sis, & tu qui peccator es, vt citius veniam impetres. Artifices partem noctis suo vendicant labori, vt quo plus operis confecerint, plus lucri consequantur. Quod ergo illis pro adipiscenda pecunia non est iniucundum, sæpe enim cantant dū exercentur, hoc tibi molestum esse poterit pro lucranda cælesti gloria? Nimum delicatus es, ne dicam stultus, si tantum boni tibi parare posse speras tota nocte stertendo. Illis tantum & nocte & die dormire satius esset, de quibus dicitur, Non dormiunt nisi cum male fecerint, qui ideo peruigilant, vt latrocinentur, vt furentur, vt crapulentur, vt libidini luxuriæque satisfacciant. Minus enim peccarent, dum dormiunt nihil agendo, quam male agendo dum vigilant. Tales vigiliam tã fugiendã sunt, quam hæ de quibus loquimur, expetendã. His aduersos mortiferã voluptatis illecebras armamur, his diaboli vires frangimus, & indices efficiamur fortiores. In his orando, legendo, meditando, quam suavis est dominus gustamus. Per has mundatur animus, acuitur intellectus, mens ad cælestia contemplanda erigitur, & gaudia illa quæ eloqui nescit, se interdum sensisse miratur. Hæ sunt sanctarum uigiliarum dotes, hæc commoda, quæ si tanta non essent, immo si minora forent quam dicimus, vigilandum tamen nobis esse suaderem, ne somnolentiã damna subire cogamur. Quæ nunc nosse operæ precium erit, vt mali comparatione bonum ipsum quanti faciendum sit, magis pateat.

De malo somnolentiã. Ca. VII.

Cuius longior quam natura postulat fuerit somnus, non solum bene agendi tempus perdit, sed etiam ipse ad vitia promptior fit, dū corpori magis quam animo obsequium præstat. Raro videbis eos qui somniculosi sunt, a luxuria libidinibusque abstinere. Cum crapulati fuerint, graui sopore premuntur, quos ronchizantes non facilius excites quam syluestres ursos, aut vitulos marinos. Putas expectati ad orationes procumbant, vel ad decantandos